

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๔/กค

๙๐๑ ๖/๑.๑๘

๒๓ ๑พ๖๐

๑๔.๖๐๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๒๕๘๒ ๓๑๑
วันที่ ๒.๓.๖๐ ๒๕๖๐ ๑๖.๕๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง การจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางพระราชรัฐ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๑๕๙๐
ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางพระราชรัฐ ที่กระทรวงมหาดไทยเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทยในเรื่องนี้ เป็นการเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณายกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน และขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแนวทางการจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางพระราชรัฐ โดยมีหลักการสำคัญสองประการ กล่าวคือ การกำหนดให้อาสาสมัคร มวลชน เครือข่าย หรือมวลชนที่เรียกเป็นชื่ออื่นใดที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านไม่ว่าจะมีกฎหมายหรือระเบียบรองรับการจัดตั้งหรือไม่ก็ตาม ให้ถือว่าเป็นคณะทำงานหรืออนุกรรมการในด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และห้ามมิให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งอาสาสมัคร มวลชน เครือข่าย หรือมวลชนที่เรียกชื่ออื่นใดในพื้นที่ซึ่งมีคณะกรรมการหมู่บ้านปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้ว และหากมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการในหมู่บ้านให้มอบหมายให้คณะกรรมการหมู่บ้านดำเนินการแทน แต่โดยที่ในปัจจุบันวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งอาสาสมัคร มวลชน หรือเครือข่ายของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายกำหนดนั้นก็เพื่อให้เป็นกลไกสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งย่อมจะต้องสอดคล้องกับภารกิจหรือลักษณะเฉพาะของหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ ดังนั้น การกำหนดให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรหลักที่จะเข้ามาดำเนินการแทนหรือร่วมดำเนินการ จึงควรต้องคำนึงถึงภารกิจหรือลักษณะเฉพาะในการดำเนินงาน และรับฟังความเห็นของหน่วยงานของรัฐดังกล่าวประกอบการพิจารณาด้วย

สำหรับประเด็นของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่เห็นว่า ข้อเสนอเกี่ยวกับการห้ามจัดตั้งอาสาสมัคร มวลชน เครือข่าย หรือมวลชนอื่นที่เรียกชื่ออื่นใดในพื้นที่ที่มีคณะกรรมการหมู่บ้านปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้ว อาจขัดต่อร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับผ่านการประชามติ นั้น ขอเรียนว่า ตามร่างมาตรา ๔๒ ของร่างรัฐธรรมนูญฯ ได้บัญญัติให้บุคคลมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชน หรือหมู่คณะอื่น ซึ่งการที่จะจำกัดเสรีภาพในเรื่องดังกล่าวได้นั้น ร่างมาตรา ๔๒ วรรคสอง บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อการป้องกันหรือจัดการกีดกันหรือการผูกขาด แต่ข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทยในเรื่องนี้เป็นการขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติห้ามมิให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งอาสาสมัคร มวลชน หรือเครือข่าย ซึ่งมีได้เป็นไปตามข้อยกเว้นของการจำกัดสิทธิเสรีภาพตามที่ร่างรัฐธรรมนูญฯ บัญญัติไว้ ข้อเสนอดังกล่าวจึงอาจขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของร่างฯ รัฐธรรมนูญข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดิสทัต โทตระกิตย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน

ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๖๖๙ (นางสาวอัสจนาฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๙๔

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th